

ضمیمه ۳

نگاهی به وضعیت برنج‌کاری کشور در سالهای ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸ از دیدگاه سازمانهای کشاورزی

جمیل علیزاده شایق*

مقدمه

بررسی وضعیت برنج‌کاری کشور سنتی است معمول که گهگاه هر سال و برخی اوقات نیز هر دو سال یک بار توسط ستاد برنج در دستورکار قرار می‌گرفت. وقتی سمینارها و گردهمایی‌ها دو سالانه برنج پا گرفت و تثبیت شد، نگاه به وضعیت برنج‌کاری نیز همسو و هم‌جهت با این گردهمایی‌های شد و دو سالانه گردید. به این لحاظ، حالا که در آستانه برگزاری هفتمین گردهمایی برنج هستیم، لازم بود در تدارک تهیه وضعیت برنج‌کاری نیز برآییم. فرصت محدود اجازه نگاه دقیق به برنج‌کاری سال ۱۳۷۸ را نداد. پس نگاهمان به وضعیت سال ۷۷ کامل است و همه‌جانبه و... سال ۷۸ را کوتاه و گذرا داریم.

سطح کشت و میزان تولید سال ۱۳۷۷

همواره در طول سالهای گذشته تناقض آشکاری بوده بین آمار منتشره اداره کل آمار و اطلاعات و سازمانهای کشاورزی استانها و هرگز نیز نتوانسته‌ایم با تأیید کامل، مهر صحت بر این دو رقم متفاوت بگذاریم. همیشه، آمار منتشره اداره کل آمار و اطلاعات که رسمی‌ترین مرکز مورد استناد وزارت کشاورزی است و سازمانهای کشاورزی که نمایندگان تام‌الاختیار وزارت کشاورزی در استانها بوده و خود در صحنه تولید حضور

* دبیر ستاد برنج و دبیر هفتمین همایش برنج کشور

ملموس دارند تفاوت‌های محسوس داشته‌اند و هرگز هم نتوانسته‌ایم با اطمینان کامل اعداد و ارقامی را اعلام کنیم. آمار ارائه شده سازمانهای کشاورزی استانها همیشه بیشتر از آمار منتشره اداره کل آمار و اطلاعات بوده است. گرچه ستاد برنج موظف است آمار رسمی را آمار منتشره اداره کل آمار و اطلاعات بداند ولی در عین حال نمی‌تواند غمض عین داشته باشد به واقعیت‌های موجود، خشکسالی سال ۷۸ نشان‌دهنده گوشه‌هایی از این واقعیت‌ها بود. اراضی که کشت نشدند و یا کشت شده و رهاگشتند و حتی در مرحله داشت، اولین اراضی بودند که خسارت دیدند، نشانه‌هایی بودند از زمینهایی که در گذشته‌های دور به زیر کشت برنج نرفته بودند. نگاهی گذرا و عبوری از جاده‌های فرعی و روستاهای دورافتاده نشان از جوانی شالیزارها دارد. احتیاج به مساحی و ماهواره و این حرفها نیست. سالهای اولیه انقلاب را هم به یاد داریم و اکثرمان هم در استانهای کشور مشغول به کار بودیم. آیا واقعا افزایش سطح کشت ملموس نیست؟

از سوی دیگر آمارهای صادره از سوی کشاورزان (که مبدأ آمارگیری سازمانهای کشاورزی استانهاست) می‌تواند مأخذ باشد؟ همیشه شاهد بوده‌ایم کشاورزان در زمان توزیع نهاده‌ها، برخوردی متمایز داشتند نسبت به زمان اخذ مالیات‌ها و یا احیانا سرشماری‌ها.

وقتی مقایسه‌ای می‌کنیم بین آمارهای صادره مأخذ گوناگون، دچار سردرگمی می‌شویم. به عنوان نمونه در جدول زیر، مقایسه‌ای داریم بین دو آمار از دو کانون. سازمان کشاورزی مازندران و اداره کل آمار و اطلاعات در فاصله سالهای ۱۳۶۰ و ۱۳۷۷

ردیف	سال	سطح کشت (۱)	سطح کشت (۲)	تفاوت سطح کشت	توضیحات
۱	۱۳۶۰	۱۶۲۲۲۴	-	-	
۲	۱۳۶۱	۱۶۸۱۰۰	-	-	
۳	۱۳۶۲	۱۸۰۰۸۰	۱۶۲۲۶۴	۱۶۷۱۶	
۴	۱۳۶۳	۱۹۶۷۶۷	۱۷۹۳۳۹	۱۷۴۲۸	
۵	۱۳۶۴	۲۰۳۵۳۸	۲۰۳۵۳۸	۰	
۶	۱۳۶۵	۲۱۵۸۵۵	۱۸۶۶۱۵	۲۹۹۲۴۰	
۷	۱۳۶۶	۲۳۸۰۶۰	۲۰۴۱۱۷	۳۳۹۴۳	
۸	۱۳۶۷	۲۴۵۵۲۲	۱۸۷۶۶۲	۵۷۸۷۰	عدد ۱۶۵۹۲۷ هم توسط اداره کل آمار مطرح شده
۹	۱۳۶۸	۲۲۵۰۰۰	۱۹۹۴۳۶	۲۵۵۶۴	
۱۰	۱۳۶۹	۲۳۰۰۰۰	۲۰۱۳۹۸	۲۸۶۰۲	
۱۱	۱۳۷۰	۲۳۰۰۰۰	۲۲۲۳۸۶	۷۶۱۴	
۱۲	۱۳۷۱	۲۳۱۲۰۰	۲۱۸۷۵۰	۱۲۴۵۰	
۱۳	۱۳۷۲	۲۳۰۰۰۰	۲۱۸۱۵۸	۱۱۸۴۲	رقم ۱۸۴۰۳۰ هم توسط اداره کل آمار مطرح شده
۱۴	۱۳۷۳	۲۳۰۰۰۰	۲۱۸۹۰۳	۱۱۰۹۷	ذیل جدول توضیحی داده خواهد شد
۱۵	۱۳۷۴	۲۳۰۰۰۰	۲۱۱۰۵۷	۱۸۹۴۳	
۱۶	۱۳۷۵	۲۳۰۰۰۰	۲۰۱۴۵۸	۲۸۵۴۲	
۱۷	۱۳۷۶	۲۳۰۰۰۰	۲۰۷۱۴۶	۲۲۸۵۴	
۱۸	۱۳۷۷	۲۳۰۰۰۰	۲۰۵۴۴۵	۲۴۵۵۵	

(۱) سطح کشت اعلام شده توسط سازمان کشاورزی مازندران

(۲) سطح کشت اعلام شده توسط اداره کل آمار و اطلاعات و البته مشخص نیست که از چه سالی آمار استان گلستان از آمار ارائه شده متنوع گشته است.

کافی است نگاهی به جدول فوق بیاندازیم. نکات بسیاری در این جدول نهفته است که بعداً نکات مشابه را در جدول مقایسه‌ای گیلان نیز خواهیم دید. به برخی از این نکات اشاره داریم:

۱- در سال ۱۳۶۴ آتش‌بسی بین سازمان کشاورزی مازندران و ادراه کل آمار و اطلاعات بوجود آمد. رقم سطح کشت اعلام شده هر دو واحد یکی است. حتی در عدد یکان. به عبارت دیگر یکی از دو واحد تسلیم شده که احتمالاً اداره کل آمار و اطلاعات است. چرا که تفاوت سطح کشت برنج (اعلام شده توسط سازمان کشاورزی مازندران) نسبت به سال قبل ۶۷۷۱ هکتار افزایش داشته که همخوانی با بقیه اعداد اعلام شده دارد. تفاوت عدد اعلام شده اداره کل آمار و اطلاعات نسبت به سال قبل (سال ۶۳) حدود ۲۴۱۹۹ هکتار است که این جهش بعید به نظر می‌رسد. ضمن اینکه آمار اداره کل آمار و اطلاعات در سال ۶۵ یک عقب‌نشینی دیگر کرده (۱۶۹۲۳ هکتار).

در حالی که سطح کشت اعلام شده سازمان کشاورزی در سال ۶۵ نسبت به سال قبل، افزایشی حدود ۱۲۳۱۷ هکتار و در سال ۶۶ نسبت به ۶۵ افزایشی حدود ۲۲۲۰۵ هکتار را نشان می‌دهد، آمار اداره کل آمار و اطلاعات نشانگر اینست که در سال ۶۵ نسبت به ۶۴ حدود ۱۶۹۲۳ هکتار کاهش داشته‌ایم و مجدداً در سال ۶۶ نسبت به سال ۶۵ افزایشی معادل ۱۷۵۰۲ هکتار داریم. و باز در سال ۶۷ نسبت به سال ۶۶ کاهشی معادل ۱۶۴۵۵ هکتار.

۲- سازمان کشاورزی مازندران از سال ۱۳۶۰ به طور مرتب افزایش سطح کشت نشان داده است و این افزایش تا سال ۱۳۶۷ ادامه دارد. در فاصله سالهای ۶۷ و ۶۸ یک افت ۲۰۵۳۲ هکتاری داشتیم و بعد در سال ۶۹ یک جهش ۵۰۰۰ هکتاری و یک آرامش هفت ساله. بد نیست افزایش سطوح کشت را در سالهای مختلف در ستون آمار اعلام شده سازمان کشاورزی مازندران بررسی کنیم:

تغییر سطح کشت سال ۶۱ نسبت به سال ۱۳۶۰ حدود ۵۸۰۰ هکتار افزایشی معادل ۳/۶ درصد

تغییر سطح کشت سال ۶۲ نسبت به سال ۱۳۶۱ حدود ۱۲۰۰۰ هکتار افزایشی معادل ۷ درصد

تغییر سطح کشت سال ۶۳ نسبت به سال ۱۳۶۲ حدود ۱۶۷۰۰ هکتار افزایشی معادل ۹/۳ درصد

تغییر سطح کشت سال ۶۴ نسبت به سال ۱۳۶۳ حدود ۶۸۰۰ هکتار افزایشی معادل ۳/۵ درصد

تغییر سطح کشت سال ۶۵ نسبت به سال ۱۳۶۴ حدود ۱۲۳۰۰ هکتار افزایشی معادل ۶ درصد

تغییر سطح کشت سال ۶۶ نسبت به سال ۱۳۶۵ حدود ۲۲۲۰۰ هکتار افزایشی معادل ۱۰/۶ درصد

تغییر سطح کشت سال ۶۷ نسبت به سال ۱۳۶۶ حدود ۷۵۰۰ هکتار افزایشی معادل ۳ درصد

تغییر سطح کشت سال ۶۸ نسبت به سال ۱۳۶۷ حدود ۲۰۵۰۰ هکتار کاهشی معادل ۸/۳ درصد

تغییر سطح کشت سال ۶۹ نسبت به سال ۱۳۶۸ حدود ۵۰۰۰ هکتار افزایشی معادل ۲/۲ درصد

سطح کشت سال ۷۰ نسبت به سال ۱۳۶۹ تغییری نداشته است.

حتی در افزایش سطح کشت سالهای ۱۳۶۰ تا ۱۳۶۹ هم نظم خاصی دیده نمی‌شود و البته کاهش ۸/۳ درصدی سال ۶۸ نسبت به سال ۶۷ هم قابل توجیه نیست.

از سوی دیگر در حالی که از سال ۱۳۶۱ تا سال ۱۳۶۷ افزایش سالانه‌ای بین ۳ تا ۱۰/۳ درصد داشتیم، تثبیت سطح کشت در رقم ۲۳۰۰۰۰ هکتار در فاصله سالهای ۶۹ تا ۷۷ قابل تفسیر نیست.

آنچه مطمئناً قابل قبول است اینکه افزایش سطح کشت برنج در مازندران، از سال ۱۳۶۰ تا کنون همه ساله وجود داشته (ولو از یک درصد). نگاهی به شمال بهشهر، غرب سوادکوه جنوب رامسر و تنکابن، شمال آمل و بابل،

همه اطراف شهرستان نور، منطقه مرزن آباد و کجور چالوس و نوشهر، نشانگر این واقعیت است.
۳- اما آمار اعلام شده اداره کل آمار و اطلاعات نیز همین مشکل را دارد. افزایش سطح کشت سنواتی تا سال ۶۴ دیده می شود. در سال ۶۵ نسبت به سال ۶۴ کاهش داریم. سال ۶۶ به سال ۶۵ افزایش نشان می دهد. مجدداً در سال ۶۷ نسبت به سال ۶۶ کاهش داریم.

جدول زیر مقایسه‌ای است در این خصوص:

تغییر سطح کشت سال ۶۳ نسبت به سال ۱۳۶۲ حدود ۱۶۰۰۰ هکتار افزایشی معادل ۹/۸ درصد
تغییر سطح کشت سال ۶۴ نسبت به سال ۱۳۶۳ حدود ۲۴۲۰۰ هکتار افزایشی معادل ۱۳/۵ درصد
تغییر سطح کشت سال ۶۵ نسبت به سال ۱۳۶۴ حدود ۱۶۹۰۰ هکتار کاهش معادل ۸/۳ درصد
تغییر سطح کشت سال ۶۶ نسبت به سال ۱۳۶۵ حدود ۱۷۵۰۰ هکتار افزایشی معادل ۹/۴ درصد
تغییر سطح کشت سال ۶۷ نسبت به سال ۱۳۶۶ حدود ۱۶۵۰۰ هکتار کاهش معادل ۸ درصد
تغییر سطح کشت سال ۶۸ نسبت به سال ۱۳۶۷ حدود ۱۱۸۰ هکتار افزایشی معادل ۰/۶ درصد
تغییر سطح کشت سال ۶۹ نسبت به سال ۱۳۶۸ حدود ۲۰۰۰ هکتار افزایشی معادل ۱ درصد
تغییر سطح کشت سال ۷۰ نسبت به سال ۱۳۶۹ حدود ۲۱۰۰۰ هکتار افزایشی معادل ۱۰/۴ درصد
تغییر سطح کشت سال ۷۱ نسبت به سال ۱۳۷۰ حدود ۳۶۵۰ هکتار کاهش معادل ۱/۶ درصد
تغییر سطح کشت سال ۷۲ نسبت به سال ۱۳۷۱ حدود ۶۰۰ هکتار کاهش معادل ۰/۳ درصد
تغییر سطح کشت سال ۷۳ نسبت به سال ۱۳۷۲ حدود ۷۵۰ هکتار افزایشی معادل ۰/۳ درصد
تغییر سطح کشت سال ۷۴ نسبت به سال ۱۳۷۳ حدود ۷۹۰۰ هکتار کاهش معادل ۳/۶ درصد
تغییر سطح کشت سال ۷۵ نسبت به سال ۱۳۷۴ حدود ۹۶۰۰ هکتار کاهش معادل ۴/۵ درصد
تغییر سطح کشت سال ۷۶ نسبت به سال ۱۳۷۵ حدود ۵۷۰۰ هکتار کاهش معادل ۲/۸ درصد
تغییر سطح کشت سال ۷۷ نسبت به سال ۱۳۷۶ حدود ۱۷۰۰ هکتار کاهش معادل ۰/۸ درصد

اگر آمارهای سازمان کشاورزی مازندران سئوال برانگیز است، آمارهای اداره کل آمار و اطلاعات بحث برانگیز می باشد. افزایشها و کاهشها منطقی نیست و با آنچه به چشم می خورد قابل انطباق نمی باشد. کاهش ۸/۳ درصدی سطح کشت سال ۶۵ نسبت به سال ۶۴ و بعد، افزایش ۹/۴ درصدی سال بعد را چگونه می توان تفسیر نمود؟ و باز کاهش ۸ درصدی سال بعد را؟ چرا در سال ۷۰ نسبت به سال ۶۹ حدود ۱۰/۵ درصد افزایش سطح کشت داشتیم؟ بنابراین آمار اداره کل آمار و اطلاعات نیز قابل استناد نمی باشد.

از سوی دیگر، همین آمار نشان می دهد که اجرای طرح جاری نشان دهنده ۱۸۷۶۶۲ هکتار برونج کاری سال ۶۷ بوده، در حالی که سرشماری عدد ۱۶۵۹۲۷ را نشان می داده یعنی تفاوتی معادل ۲۱۷۳۵ هکتار. یا در سال ۱۳۷۲ در حالی که طرح جاری سطح کشت را ۲۱۸۹۰۳ هکتار اعلام کرده، سنجش از راه دو رقم ۲۰۵۵۰۰ هکتار را نشان می دهد و نتایج مساحی، ۲۱۶۲۷۸ هکتار. تفاوتها را چگونه تعبیر کنیم؟

و یا در بررسی سطوح کشت سالهای ۷۰ تا ۷۷ که همه اذعان دارند به دلیل مسائل اقتصادی حاکم، رغبت به توسعه کشت برونج (حتی با تبدیل بی رویه باغات و سایر اراضی و نیز توسعه کشت برونج به عنوان کشت دوم) باعث نابسامانی هایی هم در تهیه آب آبیاری شده است، و در همین حال روند کلی در آمار اداره کل آمار و اطلاعات، کاهش

تدریجی سطح برنج را نشان می‌دهد (از ۲۲۲ هزار هکتار سال ۷۰ به ۲۰۵ هزار هکتار سال ۷۷). آیا قابل قبول است؟ مگر اینکه آمار برنج‌کاری استان گلستان را ذی‌مدخل بدانیم که در این صورت شامل هر دو منبع خواهد بود. در جدول زیر مقایسه‌ای به عمل آمده بین آمار اعلام شده توسط سازمان کشاورزی گیلان و آمار و اطلاعات در فاصله سالهای ۱۳۶۲ و ۱۳۷۷.

ردیف	سال	سطح کشت (۱)	سطح کشت (۲)	تفاوت سطح کشت	توضیحات
۱	۱۳۶۰	۱۷۳۷۱۲	۱۷۳۱۷۲	۰	
۲	۱۳۶۱	۱۸۰۷۸۲	۱۸۰۷۸۲	۰	
۳	۱۳۶۲	۱۹۲۱۰۰	۱۹۵۳۳۷	۳۲۳۷	
۴	۱۳۶۳	۲۱۰۰۰۰	۱۹۷۵۶۱	۱۲۳۳۹	
۵	۱۳۶۴	۲۲۰۰۰۰	۲۰۸۳۴۱	۱۱۶۵۹	
۶	۱۳۶۵	۲۲۵۰۰۰	۱۹۸۶۰۶	۲۶۳۹۴	۱۶۵۶۳۸ هکتار در روش سرشماری اداره آمار به دست آمده
۷	۱۳۶۶	۲۲۷۰۰۰	۱۸۱۲۹۲	۴۵۷۰۸	
۸	۱۳۶۷	۲۳۰۰۰۰	۱۹۳۱۰۷	۳۶۸۹۳	
۹	۱۳۶۸	۲۳۰۰۰۰	۲۰۶۹۱۹	۲۳۰۸۱	
۱۰	۱۳۶۹	۲۳۰۰۰۰	۲۰۳۲۶۰	۲۶۷۴۰	
۱۱	۱۳۷۰	۲۳۰۰۰۰	۲۰۴۸۶۱	۲۵۱۳۹	۱۵۸۴۷۰ هکتار در روش سرشماری اداره آمار به دست آمده
۱۲	۱۳۷۱	۲۳۰۰۰۰	۱۹۶۱۴۵	۳۳۸۵۵	
۱۳	۱۳۷۲	۲۳۰۰۰۰	۱۹۵۴۰۳	۳۴۵۹۷	
۱۴	۱۳۷۳	۲۳۰۰۰۰	۱۸۹۲۷۲	۴۰۷۲۸	
۱۵	۱۳۷۴	۲۳۰۰۰۰	۱۹۰۱۲۲	۳۹۸۷۸	
۱۶	۱۳۷۵	۲۳۰۰۰۰	۱۹۴۲۶۷	۳۵۶۳۳	

(۱) سطح کشت اعلام شده توسط سازمان کشاورزی گیلان

(۲) سطح کشت اعلام شده توسط اداره کل آمار و اطلاعات

در آمار گیلان نیز نکاتی است که به آنها اشاره دارم:

۱- جز در سالهای ۶۲ و ۶۳ که دو ارگان، یک رقم را ذکر کرده‌اند و سال ۱۳۶۴ که آمار اعلام شده سازمان کشاورزی گیلان رقم کمتری نشان می‌دهد، در سایر سالها، همواره آمار اداره آمار و اطلاعات کمتر بوده و البته ذکر این نکته هم ضروریست که روند استمراری، در آمار سازمان کشاورزی افزایش سالیانه و در آمار اداره کل آمار کاهش سالیانه را ثبت کرده. و البته گیلان نیز چون مازندران بالاخره در رقم ۲۳۰۰۰۰ هکتار ثابت مانده است. نوسان کاهش و افزایش سطح کشت برنج و آمار ارائه شده اداره کل آمار و اطلاعات بحث‌انگیز است، در حالی که قرائن نشان می‌دهد سطح کشت برنج استان گیلان نیز چون مازندران روند افزایشی داشته است. در سواحل شمالی لنگرود، رودسر، لاهیجان، آستانه اشرفیه، در همه حوض و حوض انزلی، در رودبار و منجیل و رستم‌آباد، گسترش کشت برنج به وضوح مشهود است.

- ۲- روند افزایش سطح کشت برنج گیلان (در آمار سازمان کشاورزی) از سال ۶۲ رو به تزاید بوده و یکباره بدون هیچ دلیلی از سال ۱۳۶۹ ثابت مانده که این ثبات هنوز هم ادامه دارد و جای بحث می‌گذارد.
- ۳- در آمار اداره کل آمار و اطلاعات اختلاف در ارقام اعلام شده در نتیجه آمارگیری به روش طرح جاری و از طریق سرشماری در سالهای ۶۷ و ۷۲ مشهود است.
- در بحث مربوط به گیلان، بهانه انتزاع استانی جدید هم وجود ندارد.
- و بالاخره قبل از ورود به بحث اطلاعات مربوط به سال ۷۷ باید گفت که در مجموع سطوح کشت دو استان گیلان و مازندران رقم متفاوت، ۶۰۰۰۰۰ هکتار است و اختلاف سطح کشت در دو آمار ارسالی استانها و اداره کل آمار و اطلاعات در سطح کشور بیش از ۱۰۰۰۰۰۰ هکتار می‌باشد که معادل حداقل ۲۵۰۰۰۰۰ تن برنج سفید است. تصادفاً برابر همان عدد جنجال برانگیزی که مدتها بحث مجلس و مجلسیان بود. و اما گزارش این ستاد براساس آمار و ارقام و اطلاعات ارسالی سازمانهای کشاورزی استانهاست و صحت و سقم آن نیز برعهده خودشان:
- آمار استانها نشانگر اینست که ۶۸۵۰۰۰۰ هکتار از اراضی کشور در سال ۱۳۷۷ به زیر کشت برنج رفت. تفکیک استانها با اشاره به میزان درصد سطح کشت ارقام پر محصولشان از قرار زیر است:
- ۱- استان گیلان - ۲۳۰۰۰۰۰ هکتار که ۸۷۷۴۰ هکتار آن یعنی ۳۸ درصد به زیر کشت ارقام پر محصول اصلاح شده رفته.
 - ۲- استان مازندران - ۲۳۰۰۰۰۰ هکتار که ۱۰۵۵۰۰ هکتار آن یعنی ۴۶ درصد زیر کشت ارقام پر محصول اصلاح شده بود.
 - ۳- استان فارس - ۶۶۹۵۰ هکتار که ۸۵۴۰ هکتار آن پر محصول اصلاح شده بود، یعنی ۱۳ درصد
 - ۴- استان خوزستان - ۶۲۶۰۰ هکتار که از این سطح، ۳۲۳۰۰ آن یعنی بیش از ۵۰ درصد را ارقام پر محصول اصلاح شده به خود اختصاص داده بود.
 - ۵- استان گلستان - ۳۶۰۰۰ هکتار. سطح کشت ارقام پر محصول ۴۳۳۰ هکتار یعنی ۱۲ درصد
 - ۶- استان اصفهان - ۱۸۹۰۰ هکتار. از این سطح، ۴۹۵۰ هکتار یعنی ۲۶ درصد به زیر کشت ارقام پر محصول رفته.
 - ۷- استان زنجان - ۴۵۰۰ هکتار. از این سطح، ۳۵۱۰ هکتار به کشت ارقام محلی و ۹۹۰ هکتار به ارقام پر محصول اختصاص دارد.
 - ۸- استان لرستان - ۶۷۷۵ هکتار. آمار استان گویای این نکته می‌باشد که در لرستان هم فقط ۱۵ هکتار برنج از ارقام پر محصول اصلاح شده به زیر کشت رفته که جای سؤال دارد.
 - ۹- استان آذربایجان شرقی - ۵۲۰۰ هکتار که ۴۰ درصد آن یعنی ۲۰۵۴ هکتار زیر کشت ارقام پر محصول اصلاح شده بود.
 - ۱۰- استان سیستان و بلوچستان - ۴۰۶۰ هکتار در مورد این استان باید گفت از استانهای فعال در امر برنج بود که حتی در توسعه کشت ارقام پر محصول و کشت دوم فعال تر از استانهای اصلی می‌نمود ولی کاهش سطح کشت ارقام پر محصول استان در چند سال اخیر نشانگر اینست که فعالیت برنج استان از سرعت اولیه برخوردار نیست. به هر حال، آمار نشان می‌دهد که وضعیت کشت ارقام پر محصول این استان مطلوب نیست.

- ۱۱- استان کهگیلویه و بویراحمد ۸۰۰۰ هکتار که ۲۴۰۰ هکتار آن ارقام اصلاح شده بود.
- ۱۲- استان چهارمحال و بختیاری - ۴۰۰۰ هکتار که عمدتاً زیر کشت ارقام محلی است.
- ۱۳- استان قزوین - ۳۱۰۰ هکتار که تنها رقم بسیار ناچیز ۲۵ هکتار به کشت ارقام پرمحصول اختصاص یافته. به نظر می‌رسد سطح کشت ارقام پرمحصول قزوین باید بیش از اینها باشد.
- ۱۴- استان ایلام - ۲۹۴۰ هکتار، آمار ارسالی سازمان کشاورزی نشانگر این نکته است که در استان ایلام فقط ۱۵ هکتار زیر کشت ارقام پرمحصول است که چندان صحیح به نظر نمی‌رسد.
- ۱۵- استان خراسان ۱۸۱۵ هکتار که عمدتاً زیر کشت ارقام محلی است.
- ۱۶- استان آذربایجان غربی - ۲۳۵ هکتار که ۳۰ هکتار یعنی ۱۳ درصد آن اختصاص به ارقام پرمحصول دارد. در استانهای دیگری مانند اردبیل، کردستان، کرمانشاه، کرمان (جیرفت) نیز سطوح کشت اندکی به برنج اختصاص دارد که چندان، قابل محاسبه نیست.

وضعیت تولید و عملکرد

- با توجه به اطلاعات واصله از استانها که در بخش قبلی به آن اشاره شد، می‌توان در این بخش نگاهی داشت به وضعیت‌های خاص تولید، عملکرد و حتی سطوح کشت استانها براساس بالاترین و پایین‌ترین اعداد و ارقام.
- الف - بیشترین سطح کشت برنج کشور کماکان در مازندران و گیلان قرار دارد یعنی از مجموع ۶۸۵۰۰۰ هکتار سطح کشت کشور، ۴۶۰۰۰۰ هکتار آن معادل ۶۷ درصد در این دو استان شمالی قرار گرفته است.
- ب - از مجموع ۶۸۵۰۰۰ هکتار برنج‌کاری کشور حدود ۴۳۲۰۰۰ هکتار زیر کشت ارقام محلی و ۲۵۳۰۰۰ هکتار زیر کشت ارقام پرمحصول اصلاح شده بودند و در واقع می‌توان گفت به دلیل فعالیتهای آموزشی خوبی که انجام شده بود و نیز به دلیل حرکت مثبت مجلس شورای اسلامی در جهت حمایت از ارقام پرمحصول برنج، ۳۶ درصد اراضی برنج‌کاری کشور در سال ۱۳۷۷ به ارقام پرمحصول اختصاص یافت.
- ج - بیشترین درصد کشت ارقام پرمحصول به خوزستان اختصاص دارد. در خوزستان بیش از ۵۰ درصد در آذربایجان شرقی ۴۰ درصد در گیلان ۳۸ درصد، در کهگیلویه و بویراحمد ۳۰ درصد در اصفهان ۲۶ درصد و در استان گلستان ۱۲ درصد که قابل تأمل و بررسی است.

د - پنج استان اصلی برنج‌خیز کشور از نظر سطح زیر کشت در سال ۱۳۷۷ عبارت بودند از

گیلان	۲۳۰۰۰۰ هکتار
مازندران	۲۳۰۰۰۰ هکتار
فارس	۶۶۹۵۰ هکتار
خوزستان	۶۲۶۰۰ هکتار
گلستان	۳۶۰۰۰ هکتار

(اصفهان نیز با ۱۸۹۰۰ هکتار در رتبه ششم قرار داشته است)

ه - بالاترین عملکردهای شالی در هکتار ارقام محلی برنج در پنج استان

چهارمحال و بختیاری ۵۴۴۰ کیلوگرم شالی در هکتار

اصفهان	۴۸۱۴ کیلوگرم شالی در هکتار
ایلام	۲۷۲۳ کیلوگرم شالی در هکتار
گلستان	۴۵۲۰ کیلوگرم شالی در هکتار
گیلان	۴۴۸۲ کیلوگرم شالی در هکتار

(عملکرد شالی محلی در استان مازندران ۴۳۹۶ کیلوگرم در هکتار بود. کمترین عملکرد نیز به استان خوزستان با ۳۰۵۴ کیلوگرم در هکتار تعلق دارد)

و- عملکردهای شالی در هکتار در ارقام اصلاح شده در پنج استان

لرستان ۸۰۰۰ کیلوگرم شالی در هکتار (به این رقم باید با احتیاط نگریست)

مازندران ۷۶۸۹ کیلوگرم شالی در هکتار

گلستان ۷۱۸۲ کیلوگرم شالی در هکتار

کهگیلویه و بویراحمد ۷۰۶۸ کیلوگرم شالی در هکتار

فارس ۶۹۹۵ کیلوگرم شالی در هکتار (در گیلان ۶۴۹۸ کیلوگرم در هکتار)

نکته قابل توجه اینست که گلستان با عملکرد ۷۱۸۲ کیلوگرم شالی ارقام پر محصول، توانسته در جایگاه سوم قرار گیرد. در حالی که درصد سطح کشت ارقام پر محصول استان فقط ۱۲ درصد است که باید علت عدم استقبال کشاورزان بررسی شود.

کمترین عملکرد ارقام اصلاح شده به استان زنجان تعلق دارد که ۳ تن در هکتار است.

ز- بالاترین تولید شالی در پنج استان اصلی برنج خیز کشور

مازندران ۱۳۵۸۴۰۰ تن شالی

گیلان ۱۲۰۸۰۰۰ تن شالی

خوزستان ۲۱۴۶۰۰ تن شالی

فارس ۳۶۵۰۰۰ تن شالی

گلستان ۱۷۴۴۰۰ تن شالی

با توجه به عملکرد مطلوب ارقام پر محصول در استان گلستان (۷۱۸۲ کیلوگرم در هکتار)، اگر سطح کشت این ارقام در استان افزایش و توسعه یابد، میزان تولید شالی استان به مراتب بیش از رقم فعلی بوده و نیازی به برنامه‌ریزی افزایش سطح کشت کل منطقه که محدودیت آبی هم دارد نمی‌باشد.

ح- در یک جمع‌بندی، میزان برنج تولیدی کشور به تفکیک استانها و بر مبنای آمار ارسالی سازمانهای

کشاورزی، در سال ۱۳۷۷ به قرار زیر می‌باشد:

یک- استان مازندران - ۸۴۰۸۵۵ تن

دو- استان گیلان - ۷۳۶۸۶۰ تن

سه- استان فارس - ۱۸۱۵۰۰ تن

چهار- استان خوزستان ۱۳۵۸۷۵ تن

پنج- استان گلستان ۱۰۷۵۰۰ تن

- شش - استان اصفهان ۵۰۰۸۰
- هفت - استان کهگیلویه و بویراحمد ۲۵۱۲۰ تن
- هشت - استان لرستان ۲۲۲۰۰ تن
- نه - استان چهارمحال و بختیاری ۱۴۶۶۵ تن
- ده - استان زنجان ۱۲۹۷۵
- یازده - استان آذربایجان شرقی ۹۳۰۰ تن
- دوازده - استان ایلام ۸۳۲۰ تن
- سیزده - استان قزوین ۷۷۵۰ تن
- چهارده - استان سیستان و بلوچستان ۷۵۰۵ تن
- پانزده - استان خراسان ۴۵۸۰ تن
- شانزده - استان آذربایجان غربی ۵۴۰ تن
- ۴ - سایر اطلاعات بارز استانها

در این بخش نگاهی داریم به مشخصه‌های دیگری از برنج کشور

الف - میزان مصرف بذر در هکتار از ۵۰ کیلوگرم در سیستان و بلوچستان تا ۱۲۰ کیلوگرم در اصفهان نوسان دارد. مصرف بذر در هکتار و در گلستان ۱۱۸ کیلوگرم ذکر شده در حالی که این میزان در مازندران که کاملاً در مجاورت استان گلستان قرار دارد ۷۵ کیلوگرم است که قابل تأمل است.

و یا وقتی در گیلان این مقدار، ۷۲ کیلوگرم و در آذربایجان شرقی ۷۵ کیلوگرم است، میزان ۱۰۰ کیلوگرم ذکر شده برای قزوین باید بررسی گردد، علی‌هذا، میزان مصرف بذر در استانهای اصلی برنج‌خیز به شرح زیر است:

گیلان ۷۲ کیلوگرم

مازندران ۷۵ کیلوگرم

خوزستان ۸۰ کیلوگرم

فارس ۹۵ کیلوگرم

گلستان ۱۱۸ کیلوگرم

ب - هزینه تولید یک هکتار شالیکاری

در زمان نرخ‌گذاری برای برنج در شورای اقتصاد و در زمان اعلام کوبن‌های مصرف برنج، هزینه یک کیلو برنج بسیار بالا اعلام می‌شود. استانها هم اکثراً در زمان محاسبه هزینه تولید سعی می‌کنند کفه را به سوی تولیدکننده (بدون رعایت حال مصرف‌کننده) سنگین کنند. در اینجا از چند زاویه به هزینه‌های اعلام شده اشاره‌ای داریم:

بر اساس محاسبات استانها، بالاترین هزینه تولید به اصفهان مربوط می‌شود که ۸۵۸ هزار تومان اعلام کرده‌اند. کمترین رقم را نیز در آذربایجان غربی اعلام کرده که ۱۷۸ هزار تومان است. به نظر می‌رسد هر دو رقم باید تجدید نظر شوند. به عنوان مثال قیمت متوسط هر کیلو برنج در اصفهان ۲۹۰۰ ریال و در آذربایجان غربی ۸۷۵ ریال

خواهد گردید.

و اما هزینه‌های تولید استانهای اصلی برنج خیز کشور

استان گیلان ۶۷۰ هزار تومان

استان مازندران ۶۲۶ هزار تومان

استان فارس ۳۵۶ هزار تومان

استان خوزستان ۲۳۳/۵ هزار تومان

استان گلستان ۴۷۱ هزار تومان

استان اصفهان ۸۵۸/۴ هزار تومان

و با یک محاسبه ساده، قیمت تمام شده هر کیلو برنج سفید در این استانها به قرار زیر است:

اگر متوسط تولید برنج در هر هکتار شالیکاری گیلان ۳۲۰۰ کیلوگرم باشد، قیمت تمام شده هر کیلو ۲۰۹

تومان است.

اگر متوسط تولید برنج در هر هکتار شالیکاری مازندران ۳۶۵۶ کیلوگرم باشد، قیمت تمام شده هر کیلو ۱۷۱

تومان است.

اگر متوسط تولید برنج در هر هکتار شالیکاری خوزستان ۲۱۷۰ کیلوگرم باشد، قیمت تمام شده هر کیلو ۱۰۷

تومان است.

اگر متوسط تولید برنج در هر هکتار شالیکاری فارس ۲۱۰۰ کیلوگرم باشد، قیمت تمام شده هر کیلو ۱۷۰

تومان است.

اگر متوسط تولید برنج در هر هکتار شالیکاری گلستان ۲۹۸۵ کیلوگرم باشد، قیمت تمام شده هر کیلو ۱۵۸

تومان است.

اگر متوسط تولید برنج در هر هکتار شالیکاری اصفهان ۲۶۵۰ کیلوگرم باشد، قیمت تمام شده هر کیلو ۳۲۴

تومان است.

البته هزینه تولید در اصفهان بیشتر از آن چیزی اعلام شده که قاعدتاً باید باشد. ولی آنچه مهم است اینکه

بطور متوسط قیمت تمام شده هر کیلو برنج مازندران و گیلان به ترتیب ۱۷۱۰ و ۲۰۹۰ ریال است. به فرض اینکه

هزینه مدیریت و سود عادلانه هم روی آن محاسبه نشده باشد و به آن افزوده گردد، فاصله بسیار زیادی بین قیمت

تمام شده و بهاء موجود در بازار وجود دارد.

ج- در خصوص مبارزه با آفات و بیماریها و علفهای هرز و نیز سطح مبارزه غیر شیمیایی به آمار کلی بسنده

می‌کنیم.

سطح مبارزه با آفت ساقه‌خوار در برنج در کشور ۳۲۹۰۷۸ هکتار

سطح مبارزه با سایر آفات برنج در کشور ۷۱۹۳۵ هکتار

سطح مبارزه با بلاست برنج در کشور ۱۲۰۹۰۲ هکتار

سطح مبارزه با علفهای هرز برنج در کشور ۴۵۶۱۶ هکتار

سطح مبارزه غیر شیمیایی در مزارع برنج در کشور ۳۵۲۵۰۱ هکتار

د- در خصوص تعداد ماشین‌آلاتی که در استانها به برنج اختصاص دارند، ذکر عدد و رقم کمی مشکل می‌نماید.

علی‌هذا آنچه اعلام شده ۱۲۶۴۱ دستگاه تراکتور، ۱۰۳۴۹۷ دستگاه تیلر و ۳۲۸ دستگاه نشاء‌کار است. تعداد کارخانجات شالیکوبی آمار داده شده کشور ۳۶۲۳ باب است. بیشترین در استان گیلان می‌باشد که ۱۴۹۷ است، مازندران ۸۴۷ و کمترین در سیستان و بلوچستان که یک کارخانه است.

ه- یکی از فعالیتهایی که از چند سال گذشته شروع شده و کاملاً باید مورد حمایت قرار گیرد طرحهای یکپارچه‌سازی، تسطیح، تجهیز و نوسازی اراضی است. براساس آمارهایی که استانها داده‌اند در گیلان ۱۷۵۲ هکتار، در مازندران ۸۰۰ هکتار در سال ۱۳۷۷ زیر پوشش این طرح رفته است. کلاً در همین سال ۸۴۶۰ هکتار از شالیکاریهای کشور در این طرح قرار گرفته‌اند.

۵- نگاهی به وضعیت برنج‌کاری سال ۱۳۷۸

گرچه تا زمان تشکیل این گردهمایی، آمار و ارقام وضعیت برنج‌کاری استانهای کشور گردآوری نشده است ولی باید به چند نکته اشاره نمود. خشکسالی بی‌سابقه که از اواخر سال ۱۳۷۷ آغاز و در سال ۱۳۷۸ ادامه یافت، باعث نکت تولیدات زراعی شد.

زراعتهای دیم تقریباً از بین رفته و تنها ۲۰-۳۰ درصد آنها را می‌توان در گردونه تولید به حساب آورد. در خصوص برنج که زراعتی است آبی، آن هم با مصرف آب بسیار، وضع اسفبار بود.

وقتی در اوایل فروردین، تقریباً مسجل شد که سال ۷۸ برای برنج سال به‌رنجی است، هیأتی به ریاست جناب آقای دکتر کلانتری و عضویت معاونتهای زراعت و امور فنی و زیربنایی وزارت کشاورزی، مدیرعامل بانک کشاورزی، معاون امور آب وزارت نیرو و تعدادی از کارشناسان ارشد ارگانهای یاد شده به گیلان عزیمت نموده و در کنار استاندار، فرمانداران، نمایندگان مجلس، تعدادی از اعضای کمیسیون کشاورزی و مدیران و کارشناسان محلی، وضعیت را بررسی کردند. به موازات این بررسی، اطلاعات استان مازندران و متعاقب آن استانهایی که رودهای آب‌ده شمال از آن استانها سرچشمه گرفته بودند آغاز شد.

وضعیت بسیار نامطلوب بود. کمیتها و ستادهای بحران آب تشکیل شد. وضع اراضی زیر سدهای لار و سفیدرود بهتر از اراضی بود که از سایر منابع آب می‌گرفتند. نزدیک به ۱۶۵ هزار هکتار از اراضی مازندران و گیلان که زیر پوشش سدها بودند وضعیت بسیار خرابی داشتند. در تاریخ هفتم تیرماه سال ۷۸ رسماً اعلام شد که خروجی آب سفیدرود به صفر رسیده است. با پیگیریهای مسئولین مازندران، اندکی آب از سد لار تأمین شد. در مجموع وضع مازندران بهتر از گیلان بود. باز دیدهای مکرری توسط معاونت زراعت، اعضای ستاد برنج و کارشناسان معاونت امور فنی و زیربنایی و زراعت از منطقه شمال، آغاز شد. در مازندران، عمدتاً شهرهای بهشهر، نکاء، بابلسر، فریدونکنار و محمودآباد و در استان گیلان شهرهای لشت‌نشاء، خشکبیجار، زیباکنار و حومه رشت آسیب دیده بودند که این آسیب دیدگی ادامه یافت و نباید فراموش کرد که در سایر استانها هم وضع بهتر از شمال نبود. بنابراین از همان آغاز می‌شد حدس زد که هم کاهش سطح داریم و هم کاهش تولید. علی‌هذا آماری سردستی از وضعیت برنج‌کاری کشور در سال ۷۸ داریم که به آن اشاره می‌کنیم. انشاء... گزارش تشریحی متعاقباً تهیه خواهد شد.

وضعیت سطح کشت (هکتار)، متوسط عملکرد (کیلوگرم در هکتار)، تولیدشالی (تن)

و تولید برنج (تن) در سال ۷۸

ردیف	استان	سطح کشت	متوسط عملکرد	تولید شالی	تولید برنج
۱	مازندران	۲۲۰۰۰۰	۵۴۵۰	۱۲۰۰۰۰۰	۷۷۹۳۵۰
۲	گیلان	۲۱۰۰۰۰	۳۶۷۰	۷۷۰۵۰۰	۵۰۰۹۶۰
۳	فارس	۵۸۵۰۰	۴۱۳۶	۲۴۲۰۰۰	۱۵۷۲۷۰
۴	خوزستان	۴۸۲۰۰	۳۴۰۰	۱۶۰۰۰۰۰	۱۰۳۵۰۰
۵	گلستان	۴۳۶۰۸	۲۳۷۲	۱۹۰۶۷۴	۱۱۷۰۳۳
۶	اصفهان	۱۶۱۶۰	۵۳۰۰	۸۵۶۴۸	۵۱۲۸۸
۷	کهگیلویه و بویراحمد	۶۳۰۰	۵۳۶۰	۳۳۷۶۸	۲۱۹۵۰
۸	لرستان	۶۲۰۰	۶۰۰۰	۳۷۲۰۰	۲۴۱۸۰
۹	آذربایجان شرقی	۵۰۰۰	۳۵۰۰	۱۷۵۰۰	۱۱۳۷۵
۱۰	زنجان	۴۰۴۹	۴۳۷۷	۱۷۷۲۴	۱۱۵۲۰
۱۱	سیستان و بلوچستان	۴۳۸۰	۲۴۵۰	۱۱۶۰۰	۷۵۴۴
۱۲	چهارمحال و بختیاری	۳۸۸۵	۴۷۳۸	۱۸۴۱۰	۱۲۰۰۰
۱۳	قزوین	۲۵۰۰	۳۵۴۰	۸۸۵۰	۵۷۵۲
۱۴	ایلام	۱۸۸۵	۲۸۵۸	۷۲۷۳	۴۷۲۸
۱۵	خراسان	۲۰۱۱	۳۱۷۶	۶۳۸۷	۴۳۷۲

باز هم ذکر این نکته ضرورت دارد که آمار فوق توسط سازمان کشاورزی استانهای کشور تنظیم و ارائه گردیده است. در مورد آمار گیلان و مازندران باید یادآور شد که خشکسالی نیمه اول ۷۸ باعث شد که مقداری از سطوح کشت این استانها امکان کشت نیافتند و در ضمن سطوحی نیز دچار خسارت شدند که باعث کاهش متوسط عملکرد و تولید، نسبت به سال گذشته شد و باز هم ذکر این نکته حتماً و حتماً لازم است که نمی شود به این آمار اتکاء کرد. این آمار که در تاریخ ۷۸/۸/۱۱ توسط نمایندگان سازمانهای کشاورزی استانها اعلام شده مغایرت فاحشی با گزارشات قبلی که نشانگر صدمات خشکسالی بود دارد.

۶- مروری بر اطلاعات ارائه شده در سی و نهمین اجلاس بین الدول برنج در رم (پاییز ۱۳۷۸)

یکی از کمیته های فعال فنی در فائو، کمیته برنج است که بطور مرتب نشست هایی دارد. در این جلسات که گاه در مرکز فائو و گاه در یکی از کشورهای عضو برگزار می شود فرصتی فراهم می گردد تا مروری بر وضعیت برنج کاری کشورهای عضو بشود.

جمهوری اسلامی ایران سعی می کند که در همه این جلسات حضور داشته باشد. در زمان تصدی دفتر امور فائو در وزارت کشاورزی، سعی کرده بودم اعضاء این کمیته های فنی را از بین افراد متخصص و مجربی انتخاب کنم که در عین حال به زبان انگلیسی آشنایی داشته و بر مسائل مربوط به کمیته نیز اشراف داشته باشد. از سوی دیگر ثابت بودن تقریبی اعضاء این کمیته ها ایجاب می نمود که ما نیز افراد ثابتی به جلسات اعزام نماییم. مسئله دیگر مرور آمار و اطلاعات بود که در صورت ثابت ماندن افراد شرکت کننده و حضور مستمر این نماینده، او را ملزم به پیگیری این مسائل (چه تهیه آمار و اطلاعات و چه ارائه پیشنهادات سازنده) می کرد.

متأسفانه در برهه‌ای از زمان، اعزام به این جلسات حالت تشویقی پیدا کرده بود. به عنوان یک جایزه برای مدیر یا کارشناسی فعال. در نتیجه، فرد شرکت کننده نیز می‌دانست شانس دیگری برای حضور در این نشست‌ها ندارد و همین مسئله انگیزه‌ای نمی‌گذاشت. شرکت کننده صرفاً به عنوان یک ناظر در جلسات حضور می‌یافت و توشه‌ای نیز از سفر با خود همراه نمی‌آورد (مگر بعضی توشه‌های شخصی!).

متأسفانه این برخوردها در چند سال اخیر شدت یافته و ما هرگز حضورمان در این جلسات را جدی نگرفته‌ایم. یکی از کمیته‌هایی که من شخصاً روی آن تعصب داشتم، کمیته برنج بود. گرچه در مسئولیت دفتر فائو سعی می‌شد که در کمیته‌ها فعال باشیم ولی در این مورد بخصوص، من حتماً نشستی با نماینده اعزامی داشتم. مدارک و گزارشات و اطلاعات او را کنترل می‌کردیم که حداقل این کمیته بتواند ارتباط خوبی با استاد برنج داشته باشد. در سال جاری و از سی و یکم شهریور، سی و نهمین اجلاس بین‌الدول برنج در رم برگزار شد. فائو برای صرفه‌جویی، این جلسه را با بیست و هشتمین نشست غلات هماهنگ نموده و یکجا برگزار کرد. از جمهوری اسلامی ایران، آقای دکتر سعید نوری نائینی به عنوان نماینده در این جلسه مشترک شرکت نمود. ذیلاً سعی می‌شود در چند بند به اطلاعاتی از این اجلاس اشاره شود:

۱-۶- شرکت کنندگان در اجلاس

۱-۶-۱- نمایندگان کشورهای آنگولا، آرژانتین، بنگلادش، بلژیک، بولیوی، بلغارستان، برونیدی، کامرون، کلمبیا، کاستاریکا، کرواسی، قبرس، جمهوری چک، جمهوری دومینکن، اکوادور، مصر، ال سالوادور، اریتره، فنلاند، فرانسه، آلمان، یونان، هائیتی، هندوراس، مجارستان، هندوستان، اندونزی، ایران، عراق، ایرلند، ایتالیا، ژاپن، قزاقستان، کنیا، کره، کویت، لتونی، ماداگاسکار، مالزی، مکزیک، مراکش، میانمار، هلند، نیجریه، پاکستان، پاناما، فیلیپین، لهستان، پرتغال، رومانی، عربستان سعودی، سنگال، اسلوانی، اسپانیا، سری‌لانکا، سوئد، تایلند، تونس، ترکیه، امریکا، اوروگوئه، ونزوئلا، ویتنام و زیمبابوه.

۲-۱-۶- اتحادیه اروپا، شورای مشورتی غلات، سازمان همکاری‌های توسعه اقتصادی، سازمانهای غیردولتی (N.G.O)، کمیته اروپایی تجارت غذا و غلات، فدراسیون جهانی اتحادیه تجاری، صندوق تأمین مواد غذایی.

۲-۶- هیأت رئیسه اجلاس

در این اجلاس نماینده کانادا به عنوان رئیس، نماینده ج.ا.ا. ایران نایب رئیس اول و نماینده ونزوئلا به عنوان

نایب رئیس دوم اجلاس انتخاب شدند.

۳-۶- اطلاعات ارائه شده در مورد برنج

برنج از غذاهای اصلی است که قوت عمده بیش از نیمی از جمعیت جهان و تأمین کننده بیش از ۲۰ درصد کالری مورد نیاز انسانها می‌باشد. غالب برنج تولیدی کشور ما مصرف داخلی دارد و فقط حدود ۴ درصد آن در گردونه تجارت بین‌المللی قرار می‌گیرد. و باید گفت مهمترین منطقه دنیا از این نظر، آسیاست که حدود ۹۰ درصد تولید دنیا در این قاره متمرکز است و ۵۰ درصد واردات و ۷۲ درصد صادرات جهانی در این قاره در گردش است. پیش‌بینی رشد افزایش تولید سالیانه برنج ۱/۴ درصد است که تخمین نهایی آن ۴۲۴ میلیون تن می‌باشد.

دنیا نظرش را به افزایش عملکرد در واحد سطح، توسعه کشت ارقام مقاوم به آفات و بیماریها و خشکی معطوف نموده است.

در اکثر نقاط دنیا، افزایش سطح کشت برنج معادل است با کاهش سطح سایر کشتها. کشورهای مثل ژاپن، مصر در راه کاهش سطح تولید و کشورهای چون چین و اندونزی و فیلیپین در راه افزایش سطح گام برمی دارند. برنج مورد نیاز مصرف سالیانه حدود ۱/۳ درصد رشد افزایش دارد که تخمین نهایی آن ۴۲۲ میلیون تن است. نکته جالب اینکه هم درصد رشد تولید و هم درصد رشد نیاز کمتر از سالهای دهه ۱۹۸۴-۱۹۹۴ می باشد درصد رشد نیاز به برنج در دهه ۸۴-۹۴ برابر ۱/۹ درصد بود که ۰/۶ درصد بیش از حال است.

به عبارت دیگر مصرف سرانه سالیانه برنج دنیا بطور متوسط ۵۹ کیلوگرم است که بدیهی است قاره آسیا مصرف سرانه بالایی نسبت به سایر نقاط دارد. متوسط مصرف سرانه در کشورهای چون هندوستان، اندونزی، ویتنام، بنگلادش و فیلیپین در حال افزایش است. برعکس، در کشورهای ژاپن و جمهوری کره و نیز چین، تایلند و مالزی این رقم در حال کاهش است. در برخی از نقاط دنیا نیز مصرف سرانه کاهش یافته و این، نه به علت تغییر الگوی مصرف بلکه به دلیل کاهش توان خرید است.

در خصوص تجارت برنج باید گفت تغییرات محسوسی وجود ندارد. در شرایط عادی رشد سالیانه جانبجایی برنج دو درصد در سال یعنی ۲۴ میلیون تن تا سال ۲۰۰۵ می باشد و یا حدود ۶ درصد کل تولید جهانی.

کشورهای آسیایی با ۴۹ درصد، بالاترین رشد تجاری برنج را دارا هستند. در آسیا نیز کشورهای خاور نزدیک رکورددار هستند. عربستان سعودی از جمله واردکنندگان عمده برنج منطقه است بخصوص که بخشی از مصرف کنندگان برنج این کشور برنج خورهای سایر کشورهای منطقه هستند که به صورت مهاجرت در عربستان زندگی می کنند. واردات برنج اندونزی، فیلیپین و نپال، به دلیل روند کاهشی تولید، رو به افزایش است.

تایلند و ویتنام در حال افزایش میزان صادرات هستند. اگرچه تاکنون هدایت بازار برنج از طریق صادرات بسیار بالا در دست تایلند بود ولی در حال حاضر ویتنام می رود که رقیب تایلند شود. پاکستان، میانمار و کامبوجیه نیز برنامه ریزی افزایش صادرات کرده اند. در عوض هندوستان و آمریکا نیز به نظر می رسد صادرات کمتری داشته باشند. گرچه کشور چین نیز بنا به افزایش صادرات دارد ولی به دلیل محدودیت کشتی، شاید نتواند به این هدف دست یابد. در کشورهای امریکای لاتین نیز شاید آرژانتین و اوروگوئه بتوانند نهایتاً صادرات این منطقه را تا سال ۲۰۰۵ به دو میلیون تن برسانند. قیمت بین المللی برنج نیز تا سال ۲۰۰۵ احتمالاً ۵ درصد افزایش خواهد یافت. در هر حال قیمت برنج بستگی دارد به نوع و درجه آن. بیشترین جهش قیمت در ارقام برنج مرغوب دانه بلند معطر پیش بینی می شود و کمترین ارتقاء نیز در مورد برنجهای نیم دانه خوراک دام صورت خواهد گرفت.

در جدول صفحه یک مقایسه ای بین سالهای ۱۹۹۳-۹۵ (میانگین) و پیش بینی سال ۲۰۰۵ در عواملی مانند سطح کشت، میزان تولید، میزان صادرات و واردات در برخی نقاط جهان که توسط فائو منتشر شده به عمل آمده است. چنانکه ملاحظه می شود سطح کشت شالیکاریهای ج.ا. ایران در فاصله سالهای ۹۳-۹۵ (برابر ۱۳۷۴-۱۳۷۲ شمسی) ۵۸۴ هزار هکتار بوده که پیش بینی شده در سال ۲۰۰۵ (۱۳۸۴ شمسی) به ۶۹۹ هزار هکتار خواهد رسید. میزان تولید در همین فاصله زمانی از ۱۵۱۷ هزار تن برنج آسیاب شده به ۲۰۴۹ هزار تن، میزان واردات از ۱۱۰۵ هزار تن به ۱۵۸۵ هزار تن خواهد رسید. البته باید یادآور شد که میزان واردات سالهای ۹۳-۹۵ مجموع واردات دو ساله است.

صادرات صفر بوده و صفر مانده. کل مصرف برنج آسیاب شده از ۲۶۸۵ هزار تن به ۳۶۱۲ هزار تن خواهد رسید که از این میزان رشد برنج خوراکی شان از ۲۳۴۳ هزار تن به ۳۱۹۲ هزار تن افزایش می یابد.

ذکر این نکته نیز ضروریست که این آمارها توسط فائو منتشر شده و منبع اعلام‌کننده آن در ایران مشخص نشده. در جدول ضمیمه دو در همان فاصله زمانی به مسئله مصرف خوراکی و مصرف سرانه اشاره شده است. براساس گزارش فائو، میزان شالی تولیدی سال گذشته (۱۳۷۷) جهان حدود ۵۷۲ میلیون تن بود که ۶ میلیون تن نسبت به سال قبل (۱۳۷۶) کسری نشان می‌دهد.

علت این کاهش، وضعیت آب و هوایی است که در برخی کشورها مثل چین بطور محسوس مؤثر بود. در کشورهایی مثل ژاپن و مصر، سیاست کاهش سطح کشت برنج باعث این کاهش تولید گردید. در خصوص تجارت برنج باید گفت در سال ۱۹۹۸ اوج میزان جابجایی، ۲۷/۴ میلیون تن بود که نسبت به سال ۱۹۹۷ حدود ۸/۶ میلیون تن و نسبت به دو سال قبل از آن هم حدود ۷ میلیون تن افزایش نشان می‌دهد. علت افزایش میزان جابجایی برنج کاهش تولید در کشورهای اصلی تولیدکننده برنج خاور دور بود.

۷- بازگشتی به اصفهان

ششمین گردهمایی برنج کشور از دهم لغایت دوازدهم آذرماه سال ۱۳۷۶ در محل مرکز آموزش کشاورزی کبوترآباد اصفهان و با شرکت ۱۶۰ نفر از کارشناسان، محققین، اساتید، کشاورزان، برگزار گردید. در این گردهمایی هفت گروه کاری به شرح زیر تشکیل و به مدت شش ماه به جمع‌آوری اطلاعاتی مرتبط با نام گروه‌ها پرداخت:

یک- گروه امور اقتصادی و بازرگانی به مسئولیت آقای دکتر حداد، محقق مؤسسه پژوهشهای برنامه‌ریزی اقتصاد کشاورزی

دو- گروه کاهش ضایعات به مسئولیت آقای مهندس هاشمی معاون سازمان کشاورزی مازندران

سه- گروه مدیریت زراعی و بهره‌وری به مسئولیت آقای مهندس دوانلو، محقق برنج

چهار- گروه به‌نژادی به مسئولیت آقای مهندس عابدی، محقق برنج

پنج- گروه آفات و بیماریها و غلغهای هرز به مسئولیت آقای دکتر دامادزاده، رئیس مرکز تحقیقات کشاورزی اصفهان

شش- گروه مکانیزاسیون، تسطیح و تجهیز و نوسازی و یکپارچگی اراضی به مسئولیت آقای مهندس عسگرزاده کارشناس مکانیزاسیون

هفت- گروه مسائل بیمه برنج به مسئولیت آقای مهندس سعادت‌ی کارشناس امور بیمه

گروهها در طول گردهمایی با استفاده از نظرات و تجارب شرکت‌کنندگان در گردهمایی به بحثهای مسائل مرتبط پرداختند و در پایان نیز در کمیته تلفیق که ترکیبی از نمایندگان کمیته‌های هفتگانه فوق بودند توصیه‌هایی به سازمانهای تحقیقاتی، آموزشی و اجرایی ارائه نمودند. عیناً ذیلاً توصیه‌نامه ششمین گردهمایی برنج مرور می‌شود. با توجه به شرکت آقایان دکتر حداد، مهندس هاشمی، مهندس دوانلو، مهندس عسگرزاده و مهندس سعادت‌ی، در گردهمایی هفتم، از این همکاران و نیز آقایان مهندس اشراقی و مهندس ایزدیار خواسته شده که در فرصتهایی که خواهد داشت نتیجه کار توصیه‌های ابلاغی به دستگاههای اجرایی را مرور و گزارش تهیه کنند. علی‌هذا این تیم مسئولیت پیگیری توصیه‌نامه ششمین گردهمایی را برعهده دارند.

در پایان لازم می‌دانم از همه دست‌اندرکاران شش گردهمایی گذشته و گردهمایی هفتم صمیمانه تشکر و سپاسگزاری نمایم.

Table 3 (cont'd) - RICE, MILLED

	Feed		Per Caput Food Use		Ending Stock		Growth Rates (% p.a.)							
	(1000 MT)		(Kg/year)		(1000 MT)		Area		Production		Total Use		Food	
	1993/95	2005	1993/95	2005	1993/95	2005	83/85-93/95	93/95-2005	83/85-93/95	93/95-2005	83/85-93/95	93/95-2005	83/85-93/95	93/95-2005
WORLD	8441	9445	59	59	58902	64173	0.2	0.2	1.8	1.4	1.9	1.2	2.0	1.4
DEVELOPING	8128	8948	72	71	53536	60753	0.2	0.1	1.7	1.4	1.9	1.3	2.1	1.4
AFRICA	18	18	16	16	1835	2107	2.7	0.8	4.3	2.1	3.4	2.2	3.4	2.6
N.AFRICA	5	5	17	17	915	916	3.8	-1.3	7.7	-0.8	8.3	0.3	4.3	1.8
Egypt	0	0	33	31	872	858	3.6	-1.4	7.0	-0.8	6.0	-0.2	3.8	1.3
SUB-SAHARA	11	11	18	18	920	1191	2.6	1.0	3.1	3.3	2.7	2.8	3.2	2.6
Cote D'Ivoire	0	0	51	51	32	39	4.2	2.2	4.8	3.7	2.3	2.3	2.8	2.3
Guinea	0	0	78	80	140	182	-2.9	1.0	3.4	3.8	8.5	2.4	4.5	2.7
Mali	2	2	29	35	35	58	5.2	1.9	9.1	4.1	4.5	4.6	6.0	4.7
Nigeria	0	0	16	18	133	185	10.8	-1.1	5.8	3.8	3.8	3.0	4.4	3.0
Senegal	0	0	72	70	24	24	1.8	1.4	2.7	2.5	3.1	2.4	3.2	2.4
Madagascar	8	8	118	113	43	58	-1.0	1.8	1.7	2.8	1.0	2.7	2.8	2.7
Tanzania	0	0	13	13	69	90	3.9	1.5	5.7	3.1	2.7	2.3	1.4	2.5
LATIN AM. & CARIB.	164	201	28	29	2108	2696	-0.8	-0.1	2.1	2.0	2.9	1.7	3.2	1.8
CENT. AMERICA	0	0	9	9	240	314	-2.9	0.8	-1.8	2.2	3.2	2.1	2.8	2.2
Mexico	0	0	8	8	80	76	-6.4	1.5	-4.2	2.8	2.3	1.6	2.3	1.8
CARIBBEAN	5	5	36	34	135	195	-1.8	-2.8	-4.1	-1.3	1.3	0.5	1.2	0.5
S. AMERICA	159	198	34	36	1733	2229	-0.8	-0.1	2.8	2.1	3.1	1.7	3.5	1.9
Brazil	0	0	48	51	790	923	-1.6	-0.8	2.2	1.4	3.1	1.5	3.7	1.8
Colombia	44	48	28	28	203	257	0.7	0.7	0.2	1.1	1.5	1.5	2.3	1.6
Ecuador	50	62	38	40	242	337	12.4	1.5	13.9	3.1	11.1	2.5	6.8	2.8
ASIA	7948	8631	91	90	49533	55873	0.2	0.1	1.8	1.4	1.8	1.2	2.0	1.3
NEAR EAST	0	0	23	25	1825	2166	2.8	2.1	3.6	3.0	4.2	2.9	3.9	3.1
Iran, Islamic Rep.	0	0	35	37	727	919	2.7	1.6	4.8	2.8	5.7	2.7	5.0	2.9
Saudi Arabia	0	0	47	46	432	810	0.0	0.0	0.0	0.0	5.8	2.8	5.4	3.0
S. ASIA	968	1271	79	81	23712	27208	0.2	0.3	2.5	1.9	2.9	1.8	3.0	2.0
Bangladesh	0	0	144	148	2153	2599	-0.5	0.5	1.8	2.3	2.1	1.9	2.4	1.9
India	967	1270	79	83	20383	23155	0.4	0.1	2.9	1.8	3.2	1.7	3.3	2.0
Pakistan	0	0	18	18	580	698	1.0	0.8	1.6	2.9	-0.1	2.2	0.2	2.3
Sri Lanka	0	0	102	98	223	264	0.3	-0.2	0.8	0.7	0.9	0.7	1.2	0.7
S. E. ASIA	6981	7360	107	106	24196	28499	0.1	0.0	1.1	1.1	1.3	0.9	1.5	1.0
Cambodia	10	10	155	159	237	478	3.0	1.7	3.6	3.1	3.1	2.3	6.0	2.4
China	5018	5878	92	90	11852	12554	-0.9	-0.5	0.6	0.9	0.9	0.8	1.0	0.7
Indonesia	700	527	152	154	5190	6392	1.3	0.4	2.3	1.4	2.8	1.4	2.5	1.5
Korea Rep.	0	0	112	103	684	375	-1.1	-0.1	-1.4	-0.2	-0.3	0.0	0.0	0.0
Malaysia	10	5	89	87	200	257	0.4	0.0	1.9	1.3	1.8	1.7	2.8	1.8
Myanmar	387	289	202	187	1350	878	2.4	0.3	2.2	0.7	2.0	0.8	1.9	1.0
Philippines	234	287	99	101	1267	1619	1.3	0.6	2.3	1.5	2.4	2.1	2.7	2.1
Thailand	83	82	141	131	754	805	-0.2	-0.1	0.4	0.5	0.1	0.1	1.4	0.1
Viet Nam	500	240	160	163	1917	2246	1.7	0.4	4.7	1.9	3.1	1.0	2.8	1.8
OCEANIA	0	0	54	54	61	75	-3.7	2.9	-3.9	4.6	10.7	2.1	11.1	2.1
DEVELOPED	313	537	15	16	3171	3198	0.4	0.3	0.9	0.7	0.9	1.0	0.8	0.8
N. AMERICA	0	0	10	13	966	954	2.2	0.9	4.0	1.8	6.5	3.1	7.8	3.4
USA	0	0	10	13	908	882	2.2	0.9	4.0	1.8	6.5	3.2	7.8	3.5
W. EUROPE	0	0	5	6	185	183	0.8	3.0	2.2	3.2	1.9	2.2	1.8	2.3
EU15	0	0	5	6	150	189	0.8	3.0	2.2	3.2	2.0	2.2	1.7	2.3
OCEANIA	30	52	6	7	89	101	2.0	1.4	4.8	2.8	9.9	1.8	4.8	3.2
OTHER	282	545	51	44	1950	1961	-0.5	-0.6	-1.0	-0.7	-0.8	-0.3	-0.8	-0.6
Japan	282	545	66	59	1783	1707	-0.5	-0.6	-1.0	-0.7	-1.2	-0.5	-1.1	-0.8
South Africa	0	0	10	11	145	223	0.0	0.0	0.0	1.3	9.1	2.8	6.0	3.0
TRANSITIONAL	0	0	4	4	185	222	-2.4	0.9	-5.4	2.4	42.1	0.8	-3.2	0.8
E EUROPE	0	0	3	3	58	65	-9.4	-1.2	-11.3	0.8	-0.6	0.7	-0.1	0.7
CIS	0	0	4	5	136	157	na	1.0	na	2.5	na	0.9	na	0.9
Russian Fed.	0	0	3	3	35	30	na	0.2	na	1.7	na	-0.4	na	-0.4
Uzbekistan	0	0	16	17	28	36	na	1.9	na	3.4	na	2.3	na	2.5
BALTIC	0	0	1	1	0	0	na	0.0	na	0.0	na	0.4	na	0.4
LIFDC	7032	8081	75	73	44980	51602	0.2	0.2	1.6	1.4	2.0	1.3	2.1	1.4
LOC	389	312	63	59	5019	5884	0.5	0.8	1.9	1.9	2.2	1.8	2.5	1.9
NFDC	439	370	49	46	7140	8058	0.7	0.8	2.1	1.8	2.2	1.7	2.4	1.9

	RICE, PADDY		RIZ, PADDY		ARROZ EN CÁSCARA		1000 MT		
	AREA BARY SUP RECOLTEE SUP COSECHADA	1000 HA	YIELD RENDIMIENTO	KG/HA	PRODUCTION PRODUCCION	1989-91	1996	1997	1998
CHINA	33238	31754	32113	6206	186568	197074	202701	192971*	122244*
INDIA	42501	43283*	2819	2906	111290	122000	122244*	48472	2600F
INDONESIA	10438	11370	11813	4417	44864	51102	48472	2600F	244*
IRAN	542	600	605F	4872	2963	217	270*	11200*	238
IRAQ	79	120*	121*	2230	2000	12330	12330*	2063	7312F
JAPAN	2073	1977	1953	6540	3216	328	333	10*	10*
KAZAKHSTAN	829	580	5961	2459	3730	1426	1527	2063	2063
KOREA D P RP	1236	1049	1045F	6789	7793	7121	7312F	13	13
KOREA REP	5	5	6*	1944	1818	11	13	10*	10*
KHMEZSTAN	601	554	618	2282	1373	1414	1660	1675	1675
LAOS	676	684	2926	2553	3008	3008	2003*	1970*	1940*
MALAYSIA	4869	5545	5768	2927	1960	1960	1970*	16631	16631
MYANMAR	1333	1511	1511F	3216	3371	17833	17833	3641F	3641F
NEPAL	2108	2231	2309	2455	2409	3371	3641	6546	6546
PAKISTAN	3414	3840	3942	2868	2827	4882	6457	8535	8535
PHILIPPINES	770	660	3026	2868	2933	2698	11269	2682	2682
SEI LANKA	9241	9267	10000F	3123	3245	3247	2330	222F	222F
TAIKISTAN	51	32	32F	1750	1833	1833	21	23339	23240
THAILAND	51	55	60	2098	2410	19398	22332	317	317
TURKEY	185	185	136F	4971	5105	283	290	55F	55F
TURKMENISTAN	6075	7004	7362	1875	1719	2023	450	394	340*
UZBEKISTAN	427	448	443	2432	2287	19281	26397	27646	29142
VIEI NAM	427	448	443	3789	3558	6076	2723	2788	2691
EUROPE (FR)	643	614	612	6883	6322	2726	2723	2788	2691
EUROPE	2	3	5F	4966	5174	3194	3179	3174	3174
ALBANIA	11	3	5F	3389	2400	2400	8	12	12F
BULGARIA	11	22	20	2883	5878	5450	114	115	113
FRANCE	20	22	20	5777	7206	8054	217	218	209
GREECE	16	29	26	6030	7490	2104	7	7	7F
HUNGARY	11	3	2898	2251	3329	2104	7	7	7F
ITALY	208	245	240*	6034	5812	3833	1424	1442	1400F
MACEDONIA	4	4	4	5359	4676	5684	22	25	23
PORTUGAL	34	28	29*	4666	6091	5759	157	172	167*
ROMANIA	37	9	2	2707	2677	2979	56	23	5
RUSSIAN FED	81	172	146	1515	2179	2808	389	328	410
SPAIN	112	105	113	2258	7045	6667	734	791	755
UKRAINE	23	23	23*	6123	8884	498	82	65	74*
YUGOSLAV SFR	8	23	23*	3986	2889	3200	31	65	74*
OCEANIA	110	145	139	8771	7371	9755	984	1273	1353
AUSTRALIA	97	137	130F	7074	7652	10289	966	1255	1353
FILJ ISLANDS	13	8	8F	2320	2045	2948	17	17	17F
PAPUA N GUIN	623	8	8F	1917	1714	1714	1F	1F	1F
USSR	823	8	8F	3425	2135	2135	1	1	1F

TABLE
TABLEAU 17
CUADRO

	RICE, PADDY			RIZ, PADDY			ARROZ EN CÁSCARA					
	AREA RAVY SUP RECOLTÉE SUP cosechada	1000 HA	YIELD RENDIMIENTO RENDIMIENTO	1000-91	1996	1997	1000-91	1996	1997	1998		
WORLD	147444	130333	131762	150305	1514	3788	3823	3747	518973	568238	580202	563188
AFRICA	8333	7222	7725	7929	2034	2168	2211	2183	12881	15655	17088	17312
ALGERIA	1	1F			2757	2508			2	2F		26F
ANGOLA	4	25F	35F	26F	833	1099	1009	1000	3	25F	25F	26F
BENIN	7	12	14	14F	1371	1828	1884	1884	10	22	27	27F
BURKINA FASO	20	50F	57	57F	2082	1998	1575	1575	43	95F	98	90F
BURUNDI	12	15F	20F	14	3233	3787	3255	2983	40	42*	45*	41
CAMBODIEN	12	12	12F	12F	5488	4700	4583	4583	69	54	55F	58F
CENT AFR REP	7	11	12F	12F	1520	1320	1417	1417	19	15	17	17F
CHAD	12	82	87	76	2291	1569	1291	1312	97	98	112	100
COMOROS	43	14F	14F	14F	1184	1214	1214	1214	13	17F	17F	17F
CONGO, DEM R	479	505F	500F	500F	805	753	694	688	385	420F	347F	340F
CONGO, REP	1	1F			951	1000			1	1*		
CÔTE D'IVOIRE	581	650F	800F	800F	1140	1282	1609	1528	661	833	1287	1223
EGYPT	437	590	852*	655F	7088	8291	8480	8527	3098	4895	5588	5385F
GAMBIA					2167	2000	2000	2000	1	1F	1F	1F
GAMBIA	14	17	18	18F	1382	1153	1072	1072	21	20	17	17F
GHANA	72	108	118	130	1423	2030	1879	1879	102	210	197	201
GUINEA	277	439	480	503	1146	1486	1498	1510	426	673	718	764
GUINEA-BISSAU	39	65	68F	68F	2955	1828	1884	1884	110	128	125F	125F
KENYA	13	18F	19	18F	3418	3158	2839	2895	45	88F	53	55F
LESOTHO	197	78*	138*	183*	1087	1248	1243	1283	283	84*	168*	210*
MADAGASCAR	1150	1148	1177	1283	2078	2183	2174	2034	2381	2508	2338	2447
MALAWI	28	41	40	41F	1734	1762	1627	1623	53	73	68	67
MALI	222	303	324	324F	1832	1929	1894	1894	388	483	614	614F
MAURITANIA	15	17*	17	22F	3383	3855	3831	3879	58	64*	67	81
MOROCCO	3	9*	9	4	4772	5800	3726	4887	11	53	32	38
Mozambique	109	144*	163	181	758	983	1890	1835	83	138	160	181
NIGER	25	30F	30F	30F	3172	2313	2223	2223	75	70F	87*	87F
NIGERIA	1504	1784	2046	2046F	2097	1758	1596	1596	3018	3122	3288	3388F
SIERRA LEONE	3	2F	2F	3F	2735	3856	2382	3331	9	8*	4*	10*
SENEGAL	73	74	75	75F	2318	2816	2325	2323	173	149	174	174F
SIERRA LEONE	390	298	316	318F	1308	1354	1300	1300	506	382	411	411F
SOMALIA	3	1F	1F	1F	2844	1887	1887	1887	19	27	28	28
SOUTH AFRICA	1	1F	1F	1F	2388	2308	2308	2308	3	3F	3F	3F
SUDAN	1	3	3	4*	1288	880	686	825	1	2	2	3*
SWAZILAND					7598	5098			3	1F	1F	1F
TANZANIA	280	479*	367*	482*	1828	1532	1501	1647	684	734	851	811
Togo	22	57	52F	42	1423	1332	1687	2045	31	77	88	87
UGANDA	39	58	60	55F	1382	1414	1333	1400	52	82	80	77F
ZAMBIA	12	18	18F	6F	588	1343	1316	888	12	13	13*	6*
N C AMERICA	1780	1789	1803	2016	5186	5377	5483	5313	8281	8885	10451	10711
BELIZE	2	7F	8F	8F	2448	1982	2230	2230	5	13	17	17F
COSTA RICA	53	41	58*	58*	3588	4550	2882	3367	191	180	180F	200F
CUBA	158	150	180F	180F	3824	3457	2428	2428	479	388	388	388F
DOMINICAN REP	98	100	97	111	4794	4522	5353	4273	486	466	421	475
EL SALVADOR	15	11	15	17F	4053	5107	4394	4223	62	55	65	78
GUATEMALA	15	12	12	12*	2885	1899	2752	3154	46	21	25	41*
HAITI	59	48	78F	51	2198	2488	2286	1988	123	120	180F	161
HONDURAS	19	13	18	11	2818	2877	3185	4833	48	68	59	53
MEXICO	124	87	113	102F	3772	4541	4136	4738	433	394	488	483
NICARAGUA	42	87	72	77	2741	3428	3744	2753	115	230	288	212
PANAMA	83	83	51*	82*	2259	2031	3431	2987	211	198	175*	130*
TRINIDAD TOB	5	3F	3F	3F	2780	3816	3800	3800	14	10	10F	10F
USA	1118	1133	1228	1342	6336	6860	6808	6354	7198	7771	8115	8538
SOUTH AMERICA	6020	5848	5562	5950	2588	3138	3222	3189	15448	16328	17918	18182
ARGENTINA	103	183	225	302	4124	5847	5256	5124	422	974	1283	1898
BOLIVIA	110	131	125	143	2897	2823	2827	3103	232	344	253	301
BRAZIL	4442	2917	2572	3072	2094	2550	2801	2537	8215	8990	8298	7788
CHILE	38	22	24	27	4138	4770	3834	3909	144	153	88	104
COLOMBIA	491	487	294	413F	4844	4289	4173	4458	1888	1787	1882	1858F
ECUADOR	277	396	412	412F	3878	3286	2598	2598	832	1278	1072	1872F
FR GOIABA	5	8	9	9F	4199	5224	5382	5388	28	31	31	31F
GUYANA	85	133	143	129	3278	4918	3890	4111	215	544*	588*	532*
PARAGUAY	32	27	28	21	2888	3252	3273	3878	87	88	85	81
PERU	188	210	238	288	5182	5758	8115	5767	857	1203	1488	1548
SURINAM	81	61	62	54	3773	5884	3884	3844	229	220	220	213
URUGUAY	92	158	153	130F	4858	6458	6875	6854	488	988	1035	885
VENEZUELA	128	173	173	188*	4382	4353	4381	4851	525	755	792	872
ASIA (FMR)	132141	134388	135453	134285	3596	3873	3988	3827	475188	529437	529558	513882
ASIA		134714	135783	134588		3889	3985	3824		521213	520388	514538
AFGHANISTAN	173	175F	180*	188	1887	2888	2222	2588	328	350F	400*	458
AZERBAIJAN		2	2	2		3882	4888	4871	8	11	12	12
BAHRAIN	18888	18828	188177	188283	2888	2813	2788	2757	28888	28184	28183	28288
BRUNAI	28	38F	38F	38F	1854	1887	1887	1887	43	58F	58F	58F
BRUNEI DARUSSALAM	1				1783	2822	2822	2822	1	1F	1F	1F
CAMBODIA	1783	1859	1859	1861	1432	1824	1771	1782	3584	3388	3413	3513

Table 3 - RICE, MILLED

	Area		Production		Import		Export		Total Use		Food	
	(1000 HA)						(1000 MT)					
	1993/95	2005	1993/95	2005	1993/95	2005	1993/95	2005	1993/95	2005	1993/95	2005
WORLD	148113	150630	363260	421920	19289	23920	19289	23918	367482	420880	328015	381500
DEVELOPING	143809	145916	344838	401879	15699	20377	15349	19731	350031	401492	312975	365053
AFRICA	6674	7295	8978	11294	3298	4556	252	232	12254	15563	10861	14427
NAFRICA	594	515	3150	2954	178	371	244	224	2999	3100	2219	2868
Egypt	583	501	3112	2898	8	6	244	224	2754	2683	1987	2267
SUB-SAHARA	6080	6780	5827	8341	3118	4185	7	8	9256	12483	8643	11740
Cote D'Ivoire	620	788	361	370	341	362	5	5	724	927	680	874
Ghana	405	452	379	561	281	317	0	0	674	876	540	722
Mali	273	335	298	463	30	89	0	0	335	549	305	507
Nigeria	1758	1550	1282	1937	303	522	0	0	1789	2453	1745	2425
Senegal	78	90	110	144	474	624	0	0	591	789	580	756
Madagascar	1067	1272	1668	2271	55	51	0	0	1738	2320	1702	2280
Tanzania	403	476	429	597	62	15	0	0	474	810	380	497
LATIN AM. & CARIB.	6734	6632	13078	16191	2774	3616	1121	2112	14716	17625	13149	16022
CENT. AMERICA	310	339	899	887	535	648	10	11	1204	1517	1079	1370
Mexico	76	90	233	317	320	331	1	1	341	645	507	606
CARIBBEAN	259	190	910	444	727	964	0	0	1268	1344	1197	1270
S. AMERICA	6165	6103	11870	14860	1512	2064	1111	2101	12246	14763	10873	13381
Brazil	4343	3645	7070	8256	901	1138	3	3	7835	9385	7481	9067
Colombia	408	440	1056	1191	175	274	1	1	1236	1457	963	1176
Ecuador	372	440	742	1035	1	1	28	144	669	882	406	552
ASIA	130192	131976	322869	374372	9254	11723	13971	17382	322863	367786	288602	334147
NEAR EAST	933	1169	2054	2842	3718	5315	3	3	5884	8090	5331	7427
Iran, Islamic Rep.	584	699	1517	2049	1105	1585	0	0	2688	3612	2343	3192
Saudi Arabia	0	0	0	0	1016	1342	0	0	973	1319	840	1184
S. ASIA	57126	58724	105871	130243	915	917	4534	5063	103544	125639	95069	117826
Bangladesh	9885	10801	17523	22457	706	368	50	53	18550	22722	16799	20717
India	42753	43206	80577	98049	6	7	2913	2695	78538	94983	72470	89843
Pakistan	2158	2317	3793	5203	0	0	1695	2280	2283	2912	2116	2717
Sri Lanka	860	845	1831	1975	107	98	16	35	1891	2033	1904	1942
S.E. ASIA	72134	72083	214944	241286	4621	5491	9434	12315	213236	234058	168202	208693
Cambodia	1812	2169	1591	2226	56	18	0	213	1554	2002	1514	1956
China	30578	28983	124063	136796	1580	513	721	715	127292	138466	111698	120063
Indonesia	10878	11371	32125	37459	1358	1945	256	332	33368	38894	29500	34874
Korea Rep.	1098	1080	4824	4734	44	597	75	0	5327	5330	4989	4992
Malaysia	666	663	1369	1580	416	595	0	0	1796	2168	1747	2123
Myanmar	9850	6026	11216	12077	0	0	521	760	10367	11351	8933	9989
Philippines	3710	3942	6684	8102	425	975	0	0	7211	8035	6599	8311
Thailand	9478	8084	13670	14512	0	0	5311	5725	8711	8782	8161	8232
Viet Nam	6657	7153	18403	20177	4	4	2551	4569	13916	15578	11615	14158
OCEANIA	9	12	14	22	375	482	5	5	397	497	383	457
DEVELOPED	3814	4064	17234	18636	2864	2842	3891	4089	15618	17374	13371	14621
N. AMERICA	1247	1373	5840	7114	490	564	2830	2593	3639	5082	2802	4027
USA	1247	1373	5840	7114	261	289	2830	2593	3417	4809	2580	3754
W. EUROPE	357	495	1467	2077	757	708	239	257	1963	2527	1761	2286
EU15	357	495	1467	2077	697	641	239	257	1928	2460	1706	2199
OCEANIA	127	148	705	940	50	59	543	723	226	274	118	187
OTHER	2184	2049	9222	8505	1567	1511	280	516	9789	9491	6690	8163
Japan	2183	2048	9220	8503	1005	757	280	516	9222	8745	8209	7487
South Africa	1	1	2	2	480	638	0	0	463	631	408	566
TRANSITIONAL	589	648	1088	1414	726	701	48	98	1833	2012	1669	1827
E EUROPE	28	25	48	51	345	380	10	10	381	420	380	408
CIS	561	623	1040	1363	372	311	38	86	1433	1582	1280	1408
Russian Fed.	208	214	372	450	189	72	38	39	501	482	493	473
Uzbekistan	170	209	330	476	80	88	0	0	439	565	363	475
BALTIC	0	0	0	0	9	10	0	0	9	10	9	10
LIFDC	112805	114718	282969	330866	8737	10421	5684	6613	289982	333766	259338	302826
LDC	23286	25550	37447	46189	2722	3402	574	1030	39684	48464	35627	43934
NFDC	28097	30620	46330	56936	4284	5411	2450	3627	50153	60995	44642	54992

وضعیت برنج‌کاری استان‌های برنج‌خیز کشور در سال ۱۳۷۷

ملاحظات	هزینه تولید یک هکتار برنج‌کاری (ریال)		میانگین بذر مصرفی (کیلو در هکتار)	برنج استحصالی (تن)		شالی تولیدی (تن)		عملکرد (کیلوگرم در هکتار)		سطح زیر کشت (هکتار)		استان	ردیف
	برداشت	داشت		مجموعی	اصلاح شده	مجموعی	اصلاح شده	مجموعی	اصلاح شده	مجموعی	اصلاح شده		
۶۷۰۰۰۰۰	۱۳۳۵۷۷	۱۳۳۴۱۸	۳۰۱۹۰۵۰	۷۲	۳۲۸۲۰۸	۵۷۰۸۳۳	۶۳۷۱۳۷	۶۲۸۲	۶۲۹۸	۸۷۸۲۲	۱۳۲۱۵۸	گیلان	۱
۶۲۶۰۰۰۰	۱۷۸۰۰۰۰	۸۲۰۴۰۰	۳۶۵۲۶۰۰	۷۵	۳۹۵۹۹۲	۸۱۱۰۰۴	۵۴۷۲۰۶	۳۳۹۶	۷۶۸۹	۱۰۵۲۷۶	۱۱۲۵۲۲	مازندران	۲
۳۵۶۰۰۰۰	۱۰۸۰۰۰۰	۶۸۰۰۰۰	۱۸۰۰۰۰۰	۹۵	۳۶۰۰۰۰	۱۳۵۰۰۰	۳۰۵۱۹۰	۶۹۹۲	۶۹۹۲	۸۵۲۳	۵۸۳۹۲	فارس	۳
۳۳۳۲۰۰۰۰	۲۶۷۲۵۰	۱۳۳۳۳۱۲	۶۲۴۱۹۶	۸۰	۷۸۸۵۰	۱۲۵۱۵۹	۸۹۳۲۷	۳۰۵۲	۳۷۵۷	۳۳۳۱۲	۲۹۲۸۶	خوزستان	۴
۲۷۱۲۰۰۰۰	۸۸۴۰۰۰	۲۵۳۸۱۳	۱۲۹۱۷۱۰	۱۱۸	۱۹۲۵۸	۸۸۲۶۰	۱۳۳۱۶۶	۲۵۲۰	۷۱۸۲	۴۳۲۹	۳۱۶۹۶	گلستان	۵
۸۵۸۲۰۰۰	۴	۴	۴	۱۲۰	۱۵۱۲۰	۳۴۹۵۸	۲۵۲۰۰	۶۷۱۵۶	۵۰۹۰	۲۹۵۰	۱۳۹۵۰	اصفهان	۶
۲۵۵۰۰۰۰	۵۸۰۰۰۰	۶۲۰۰۰۰	۱۳۵۰۰۰۰	۷۲	۱۱۰۲۶	۱۴۰۹۵	۱۶۹۶۲	۲۱۶۸۵	۷۰۶۸	۲۴۰۰	۵۶۰۶	کهگیلویه و بویراحمد	۷
۳۱۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	۴	۷۴	۲۱۳۰۰	۳۳۵۸۲	۵۱۰۰	۸۰۰۰	۱۵	۶۷۶۰	لرستان	۸
۲۶۱۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰۰	۸۹۵۰۰۰	۶۱۶۰۰۰	۷۵	۱۸۲۹	۷۲۸۰	۱۱۲۳۲	۳۵۲۸	۳۵۲۵	۲۰۲۲	۳۱۶۷	آذربایجان شرقی	۹
۲۲۸۲۰۰۰	۲۲۰۰۰۰۰	۷۹۳۳۵۰	۱۴۸۸۹۵۰	۱۰۰	۲۱۲۳	۱۰۸۳۳	۳۲۷۱۳	۲۶۰۰	۲۰۳۳	۹۹۰	۳۵۱۰	زنجان	۱۰
۴	۴	۴	۴	۵۰	-	۷۵۰۵	-	۱۲۹۳۰	-	-	۴۰۵۰	سیستان و بلوچستان	۱۱
۳۰۱۰۰۰۰	۷۸۰۰۰۰	۹۳۰۰۰۰۰	۱۳۰۰۰۰۰	۱۰۷	-	۱۴۶۶۵	-	۲۱۷۰۰	-	-	۴۰۰۰	چهارمحال و بختیاری	۱۲
۳۵۰۰۰۰۰	۱۳۰۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰	۱۴۵۰۰۰۰	۱۰۰	۷۵	۷۶۷۵	۱۱۶۶۲	۳۸۰۰	۲۸۰۰	۲۵	۲۰۷۵	قزوین	۱۳
۳۷۰۰۰۰۰	۱۱۳۲۶۰	۸۲۶۰۰۰	۱۷۴۲۳۰	۸۰	۳۲	۸۲۸۲	۱۳۸۰۲	۴۷۱۳	۲۸۰۰	۱۵	۲۹۲۳	ایلام	۱۴
۲۲۵۰۰۰۰	۱۸۵۰۰۰۰	۹۵۰۰۰۰	۱۸۵۰۰۰۰	۸۵	۷۷۵	۳۸۰۵	۱۱۸۵	۵۱۸۵	۲۵۶۰	۲۶۰	۱۵۵۵	خراسان	۱۵

وضعیت برنج‌کاری استان‌های برنج‌خیز کشور در سال ۱۳۷۷

ردیف	استان	سطح سازو شیمیایی (هکتار) طبقه آفات و بیماریها					سطح سازو شیمیایی غیر شیمیایی					ماشین‌آلات موجود				سطح یکپارچه شده (هکتار)	تسطیح و تجهیز و نوسازی (هکتار)
		سابقه‌خوار	سایر آفات	بلاست	سایر بیماریها	علفهای هرز	هکتار)	تراکتور	بیل	نشانگر	کارخانه شالیگرایی	تراکتور	بیل	نشانگر	کارخانه شالیگرایی		
۱	گیلان	۱۳۲۱۹۱۳	۱۸۸۰۳	۳۲۸۷۵	۲۱۲۷	۱۵۱۸۳۷	۲۱۰۳۳۰	۷۵۱۷۰	۲۰۳۸	۱۲۷۹	۲۹۱۶۴	۱۰۶	۱۴۹۷	۱۷۵۲	-	-	
۲	مازندران	۱۵۹۱۵۴	۳۳۵۷۵	۶۸۶۶۵	۲۸۰۵۶	۲۱۰۳۳۰	۷۵۱۷۰	۲۰۳۸	۱۲۷۹	۲۹۱۶۴	۱۰۶	۱۴۹۷	۱۷۵۲	-	-		
۳	فارس	۶۷۵	۸۸۷۸	۲۳۷۱	۱۲۱۵	۳۳۸۱۷	۲۴۰۸۲	۷۸۸	۱۲۰۳	۲۲۲	۷۲۸۱	۱۸	۲۰۱	۳۰۰	۲۷۴	۲۷۴	
۴	خوزستان	-	۳۴۱۲	۳۷۸	۱۷۱۵	۱۹۱۲۷	۷۸۸	۱۲۰۳	۲۲۲	۷۲۸۱	۱۸	۲۰۱	۳۰۰	۲۷۴	۲۷۴	۲۷۴	
۵	گلستان	۲۹۳۹۲	۲۴۹۲	۱۳۳۲۸	۱۱۹۳	۱۵۷۷۱	۱۴۶۱۲	۱۰۲۷	۸۷	۱۱۸۴	۲	۸۷	-	-	-	-	
۶	اصفهان	۲۳۹۲	۱۰۰	-	۷۸۵۷	۱۳۸۰۰	۶۵۰	۷۵۳۱	۷۵۳۱	۲۴۹	۱۵	۲۴۹	۴۰۴۷	۴۰۴۷	۴۰۴۷	۴۰۴۷	
۷	کوچک‌کویه و دیو بند	۵	۷۵۴۴	۵۹	۷۱۹	۴۵۱۴	۳۲۰۸	۳۹۲	۳۹۲	۴۸	۳	۴۸	۱۸۰	۱۸۰	۱۸۰	۱۸۰	
۸	لرستان	-	-	-	-	-	۹۷۶۰	۱۰۳	۱۰۳	۱۳	-	۱۳	-	-	-	-	
۹	آذربایجان شرقی	۱۵۰۰	۵۰	۴۰۰۰	-	۴۱۸۵	۱۷۶۵	۳۰	۳۰	۱۴۳	۷	۱۴۳	۷۰۰	۷۰۰	۷۰۰	۷۰۰	
۱۰	زنجان	۸۰۸	-	۷۰	-	۲۴۱۶	۱۰۰	۸۳۵	۸۳۵	۲۲	۳	۲۲	-	-	-	-	
۱۱	سیستان و بلوچستان	-	-	۵۰	-	-	۳۰۰	-	-	۱	۲	-	-	-	-	-	
۱۲	چهارمحال و بختیاری	-	۸۵۱	-	۷۵	۳۰۰۳	۱۲۱۰	۲۶۱	۲۶۱	۹۵	۶	۹۵	-	-	-	-	
۱۳	قزوین	۱۱۰۰	-	-	-	۱۱۰۰	۶۰۰	۴۴	۴۴	۱۲۹	۲	۱۲۹	۷۰	۷۰	۷۰	۷۰	
۱۴	ایلام	۲۲	۱۲۸	۱	۸۶	۱۸	۲۰۴۹	۱۰۲	۱۰۲	۴۵	۴	۴۵	-	-	-	-	
۱۵	خراسان	۳۷	۱۰۲	۵۵	۱۵	۶۸۸	۱۲۲۷	۱۷۷	۱۷۷	۲۱۹	۱	۲۱۹	-	-	-	-	